

UPOKOJENEC

GLASILO BANOVINSKEGA DRUŠTVA DRŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV ZA DRAVSKO BANOVINO

Št. 3.

Ljubljana, dne 23. marca 1939.

Leto IV.

Uredništvo in uprava: Wolfova ulica št. 10. Tel. 4553. Izhaja enkrat mesečno.

Poročilo

o posredovanju delegatov upokojeniških društev iz vse kraljevine v Beogradu v dneh od 24. do 27. februarja 1939.

Na poziv vodilne uprave bratskega društva državnih in samoupravnih upokojencev v Zagrebu so se zbrali delegatje vseh banovinskih upokojeniških društev v državi dne 24. februarja t. l. točno ob 9. uri dopoldne v „Zanatskem domu“ v Beogradu. Navzoči so bili: za zagrebško društvo: predsednik dr. Ernst Grabarić, podpredsednik polkovnik Jambrec in odbornik Nikola Dolić. Za Ljubljano: predsednik dr. Ivan Vrtačnik in odbornik dr. Fr. Vidic. Za Sombor: predsednik Štefan Vljaković in Miloš Gjengjić; za Čačak: Svetolik Mladenović; za Kruševac: Dragomir Petković in Vojislav Vukmanović; za Split: Ganza Vladimir; za Banjaluko: Ilija Mijušković in za Sarajevo: polkovnik Jambrec. Za beograjski akcijski odbor je bil spočetka navzoč g. Boža Matović, ki ga je kasneje zastopal g. Živko Jovanović.

Po kratkem razgovoru so delegati odobrili predstavko in resolucijo, ki jo je pripravilo vodilno zagrebško društvo, in so nato sestavili približni načrt za posredovanje. Beograjski akcijski odbor je bil sicer malo začuden, ker je vodstvo delegacije prevzel predsednik vodilne uprave, to je zagrebškega društva, kar pa je bilo samo ob sebi umevno, ker je zagrebško društvo dalo iniciativo za sestanek in poslalo v deputacijo svojega predsednika ter pripravilo že tiskani material za predložitev na merodajnih mestih.

Ob 10. uri dopoldne se je nato deputacija napotila v Narodno skupščino, kjer so se tedaj noč in dan vršile seje finančnega odbora in je bilo tam najlaže priti v stik z merodajnimi osebami. Po prvih poskusih, da dobimo potrebne zveze, se je posrečilo, da je deputacijo sprejel predsednik Narodne skupščine g. Milan Simonović, nadalje predsednik finančnega odbora Dimitrije Magarašević ter podpredsednik finančnega odbora narodni poslanec dr. Uroš Trbojević. Vsi trije gospodje so deputacijo ljubezljivo sprejeli, obljubili vse mogoče in priporočili, da skušamo priti v dotiko z najmerodajnejšima osebama, to je s **predsednikom vlade** in z **mini-**

strom financ. Največjo hvalo so dolžni vsi člani deputacije podpredsedniku finančnega odbora g. dr. Urošu Trbojeviću, ki je ne le sam deputacijo sprejel na najljubeznivejši način, temveč se je naravnost žrtvoval in vzel deputacijo pod svojo zaščito ter posredoval in dosegel, da je bila kljub pičlemu času in kljub obilnemu delu v finančnem odboru sprejeta tudi na najmerodajnejših mestih.

Ta dan so posamezni člani deputacije iskali še zveze z raznimi narodnimi poslanci, ki so bili člani finančnega odbora in so bili tedaj navzoči v skupščini, tako s poslancem ljubljanskega mesta dr. Adolfom Golijo in drugimi poslanci. Vse to je trajalo do pol 1. dopoldne. Tedaj je deputacija za ta dan zapustila Narodno skupščino in so posamezni delegatje šli še na svoje specialne intervencije. Tako sta ljubljanska delegata posredovala v ministrstvu saobračaja pri g. pomočniku generalnega direktorja državnih železnic zaradi povečanja relacije za polovično vožnjo na podlagi legitimacije brez žigosanja. Po dobljenih informacijah je osnovano, da bo to posredovanje imelo vsaj delen uspeh.

Ko smo se mudili v Narodni skupščini in čakali na sprejeme, smo se trudili, da bi telefoničnim putem mogli zvedeti, kdaj bi nas sprejela g. predsednik senata in g. minister za zgradbe. Točnega odgovora nismo mogli dobiti in zato smo se še istega dne ob 4. uri popoldne sestali v vestibulu senata, da tam osebno povprašamo, kdaj bi nas mogel sprejeti g. predsednik senata. Naročili so nas za dve uri kasneje, t. j. ob 6. uri zvečer. Ko smo se tam zopet zbrali ob določeni uri in že čakali nekaj časa v ministrski sobi, nam je javil šef kabineta, da g. predsednika senata ta dan ne bo v senat. Ta poskus je ostal torej brez uspeha.

Zato sta ljubljanska delegata odhitela ob pol 7. zvečer še v kabinet slovenskega ministra Snoja, kamor sta bila ob tem času naročena. Gospod minister je naša delegata najljubezniveje sprejel in obljubil vse storiti, kar bo v njegovi moči, da bi

se ustreglo našim željam. Tako je bil prvi dan izpolnjen od jutra do večera s posredovanjem.

Drugi dan v soboto dne 25. februarja je bil določen sestanek ob 11. uri dopoldne v Narodni skupščini. Medtem sta ljubljanska delegata pripravila besedilo amandmana za finančni zakon zaradi kuluka in obrazložitev zanj. Ob določeni uri so se sestali člani deputacije zopet v Narodni skupščini. Podpredsednik finančnega odbora dr. Uroš Trbojević se je zopet ves posvetil deputaciji in je res po velikem trudu in naravnost z žrtvovanjem dosegel, da je bila deputacija okoli pol dne sprejeta pri predsedniku vlade in ministru za notranje stvari gosp. Dragiši Cvetkoviću. Gospod predsednik vlade je deputacijo prijazno sprejel, poslušal njene želje in skromne zahteve za poboljšanje upokojeniških prejemkov in glede izenačenja staroupokojencev na nove zakone ter izjavil, da z ozirom na to, da so se leta 1935. upokojencem pokojnine znižale, nima nič proti temu, da se to popravi, kolikor bi dopuščale državne finance in kolikor bi bil s tem soglasen gospod minister financ. Zato je našemu vodji gospodu dr. Urošu Trbojeviću naročil, naj poišče v skupščini g. ministra financ, ki je prav tisti dan imel svoj ekspozé v finančnem odboru, ter njemu sporoči, da predsednik vlade pristaja na želje upokojeniških organizacij in želi, da bi sprejel deputacijo tudi gospod minister financ, ako mu je to mogoče. Predsednik vlade se je prijazno poslovil od vseh članov deputacije in dr. Uroš Trbojević je šel iskat g. ministra financ, da mu sporoči izjavo gospoda predsednika vlade in doseže, da minister financ sprejme deputacijo. Medtem je deputacija čakala v veliki sprejemni dvorani in ni trajalo dolgo, ko je bila pozvana h gospodu ministru financ g. Vojinu Djuričiću. Z ozirom na to, da je imel gosp. minister financ isti dan svoj ekspozé v finančnem odboru in da mu je bil čas prav ta dan tako pičlo odmerjen, mu mora biti deputacija zares še posebno hvaležna, da ji je vendar posvetil toliko časa za njen sprejem.

Obljubil je proučiti izročeno mu „resolucijo“ in „predstavko“ in poiskati sredstva, da bi se moglo ugoditi upokojencem na njihove stare dni, ker to tudi zaslužijo.

Gospod minister financ je v daljšem govoru pojasnjeval finančno vprašanje o izplačevanju pokojnin vobče in posebno še stanje uradniškega pokojninskega sklada.

Ta dan sta ljubljanska delegata še izročila besedilo amandmana glede kuluka gospodu ministru Snoju in narodnemu poslancu dr. Goliji.

Ta dan smo zopet ponovno telefonično vprašali v predsedstvu senata in v gradbenem ministrstvu, ali bi mogli biti sprejeti, pa tudi ta dan je bil odgovor negativen. V soboto popoldne ob 5. uri je sprejel deputacijo minister brez portfelja dr. Branko Miljuš, kateremu je podpredsednik vodilne uprave zagrebške izročil resolucijo in predstavko s kratkim pojasnilom. Gospod minister je izjavil, da so mu težave in potrebe upokojencev znane, ker mu je delegat g. Mijušković že prej večkrat kot narodnemu poslancu razlagal stvar, in je obljubil, da bo kar mu bo mogoče podprl naše želje, da se izboljša materialno stanje upokojencev. Ker se je minister dr. Miljuš že prej večkrat kot narodni zastopnik brigal za akcijo upokojencev, zlasti ko so leta 1936. zahtevali redno izplačilo pokojnin, je upravičeno upanje, da bo tudi to pot izpolnil svojo besedo in res podprl težnje upokojencev. Nedelja dne 26. februarja je bila dan počitka.

Dne 27. februarja v ponedeljek pa je bil dopoldne del deputacije v ministrstvu pravde, kjer je sodeloval pri sestavljanju besedila za razne amandmane, tikajoče se upokojencev, med drugimi za zenačenje staroupokojencev na nove zakone, kakor tudi za povišanje pokojnin monopolskim delavkam in delavcem. Opoldne tega dne je sprejel deputacijo, ki se je medtem skrčila na pet članov, tudi gospod minister pravde dr. Viktor Ružić, prejšnji ban savske banovine, ki je v ljubeznivem tonu izjavil, da dobro pozna stanje uradnikov in upokojencev in da smo lahko uverjeni, da kolikor bo odvisno od njegove strani, se smemo nadejati njegove največje podpore. Popoldne istega dne je skrčena delegacija še enkrat poskusila svojo srečo v senatu, vendar brez uspeha, ter je zaradi tega g. šefu kabineta izročila predstavko in resolucijo, ki jo je šef kabineta obljubil izročiti g. predsedniku senata. Prav tako se je zgodilo to v gradbenem ministrstvu, kjer deputacija ni našla g. ministra ter je tiskane predloge s podpisi delegacije izročila šefu kabineta za gospoda ministra za zgradbe.

Amandman za finančni zakon je v istem smislu izdelal tudi g. Izmet Beg Gavran Kapetanović, narodni poslanec, ki je obenem član finančnega odbora in bo amandman sam zastopal v Narodni skupščini. S tem je bil poset deputacije završen in delegati, kolikor jih je bilo še v Beogradu, so odpotovali deloma zvečer, deloma drugo jutro iz Beograda.

Deputacija je z velikim naporom in z rizikom svojega zdravja — v Beogradu je namreč vse tiste dni brila ledeno mrzla burja, po pisarnah in ministrstvih pa je bilo blazno kurjeno, tako da je bila nevarnost prehlada neizogibna — izvršila svoj

posel po svoji najboljši vesti in vednosti in se je vrnila v zavesti, da več ni mogla storiti, kakor je storila.

S kakšnimi vtisi se je deputacija vrnila, je težko reči. Dobili smo obljube na vseh straneh. Toda izkušnja nam kaže, da gole obljube niso vse in da je treba, da obljubam sledijo tudi dejanja. Zato se nisimo vrnili s takim optimizmom, kakor meseca novembra, ker smo doživeli tedaj, oziroma kasneje preveliko razočaranje. Nemilo nas je dirnilo, da v Beogradu nisimo našli občutka in zavesti, da se nam je leta 1935. zgodila krivica, ki še ni popravljena, in da mi še vedno čakamo na popravilo tedanje krivice. **Doli pa je to vse pozabljeno in treba je vedno znova klicati v spomin, kaj nas tlači in kaj nas boli.** Naša država je mlada država brez vsake tradicije in uradništvo, ž njim pa tudi v še manjši meri upokojeništvo, si še ni pridobilo in priborilo tistega ugleda in uvaževanja, ki mu v dobro urejeni državi gre. Treba bo še dosti časa, da bo prodrla, če bo kdaj prodrla, zavest, da sloni dobra uprava in s tem dobrobit države na ramah vestnega in poštenega uradništva. Mi pa smo tisti, ki smo svoje delo že dovršili in ki imamo pravico zahtevati, da se dovršeno delo prav tako ceni, kakor tekoče delo. To se ne sme prezreti nikdar, zlasti pa ne v dobi, v kateri prihajajo do dostojne in zadostne preskrbe v starosti tudi sloji, ki doslej take preskrbe niso uživali. Časi so bili prej pač drugi, ko si je marsikdo lahko dal toliko na stran, da je mogel od sadov svojega truda v starosti živeti, danes pa to skoro ni mogoče menda pri nobenem poklicu, tem manj pa pri uradniškem poklicu, ki nudi dohodkov jedva, jedva za skromno preživljanje, ne dopušča pa nikakih prihrankov, ne za čas bolezni, ne za dobo starosti.

Koliko bodo naše želje in naši predlogi upoštevani, tega sedaj še ne moremo reči. Naši dnevnikarji prinašajo sicer poročila o raznih amandmanih, ki so se predložili za finančni zakon, ne vemo pa, kateri predlogi so bili sprejeti in kateri ne. Iz netočnih poročil v dnevnikih tudi ni razvidno natančno, katerih določil uradniškega zakona ali uredb se tičejo predlogi in izpremembe. Toliko je brezdvomno, da prinese finančni zakon nekaj izprememb, vendar danes še ne moremo dati pojasnila, ali se tičejo dotične izpremembe samo aktivnih uradnikov ali tudi upokojencev. Dobili pa smo tudi pojasnilo, da se je na posvetovanju ministrov in članov fin. odbora ugotovilo, da za povišanje prejemkom upokojencem ni treba posebnega amandmana v fin. zakonu, temveč da se more to zgoditi na podlagi splošnega pooblastila s sklepom in uredbo ministrskega sveta. Vsekakor ne smemo izgubiti poguma, temveč moramo delati vztrajno dalje in klicati na pomoč tako dolgo, da bodo naše klice slišali na merodajnih mestih in jih tudi uslišali.

Podpisana vodilna uprava vseh upokojeniških društev v državi, zlasti društev

za Savsko, Dravsko, Dunavsko, Primorsko, Zetsko, Vrbasko, Drinsko in Vardarsko banovino je na kongresu, ki se je vršil v Beogradu dne 10. novembra 1938, sklenila naslednjo

Resolucijo:

1. Upokojenci ugotavljajo z obžalovanjem, da so bili pri lanskem povišanju uradniških prejemkov izvzeti, dasi so gospodje ministri skupni delegaciji vseh upokojeniških društev v državi začetkom meseca julija 1937 obetali, da bodo z ozirom na naše mizerno gmotno stanje in na obstoječo draginjo povečali tudi naše prejemke.

Boli nas to zapostavljanje, ker se nam ne priznava naše dolgoletno delo, v katero smo vložili vso svojo energijo, vso svojo duševno in fizično silo, celo svoje življenje za splošni blagor kralja, domovine in naroda.

Aktivni državni uslužbenci morejo in morajo za sebe izvajati moralni nauk, kaj čaka tudi nje, kadar pridejo v naše stanje, v stanje današnjih upokojencev in upokojenk, da bodo tudi oni nekega dne doživeli tako postopanje ž njimi, kakor se postopa danes z nami.

2. Upokojenci ne smatrajo za osnovano in dokazano tisto stisko, ki je baje v državnih finančnih in zaradi katere se ne bi mogla dati povišica prejemkov tudi upokojencem, ker ministrstvo financ samo v svojem dne 11. oktobra 1937 objavljenem komuniqueju trdi, da je za prvih osem mesecev 1937, torej samo do konca avgusta prišlo v državne blagajne za 596 milijonov več, nego je bilo to predvideno s proračunom. Pa tudi kasnejša poročila ministra financ potrjujejo mnogo večje dohodke, nego so se pričakovali po proračunu. Za izplačilo povišice pokojninskih prejemkov bi bilo torej obilnega kritja, zlasti pa z ozirom na to, ker se rodbinske pokojnine izplačujejo od 1. aprila 1938 iz pokojninskega fonda.

3. Po današnji draginji vsi nepopisno potlačeni in v svojih pričakovanih bridko razočarani, se obračajo upokojenci z velikim zaupanjem na Nj. Vis. kneza Pavla, kraljevskega namestnika, potem na g. predsednika ministrskega sveta, g. predsednika Narodne skupščine, g. predsednika senata, g. predsednika finančnega odbora Narodne skupščine in prosijo, da se nujno izda posebna uredba, s katero bi se povišali tudi prejemki vseh upokojencev do tiste višine, kakor so jih prejeli do septembra meseca 1935, ko so se jim s tedaj izdano uredbo občutljivo znižale doklade in je ta uredba zlasti zadela oženjene, ker jim je vzela tudi doklado za ženo.

V Beogradu 24. februarja 1939.

Delegati društev. Za vodilno upravo.

Predstavka

zveze državnih upokojencev o ureditvi vprašanja staroupokojencev.

Državni upokojenci, pritisnjeni po težkih življenjskih prilikah, so ponovno pred-

ložili na merodajna mesta svoje pritožbe in prošnje.

Organizirani v svojih društvih, so zlasti na kongresu delegatov vseh banovinskih upokojeniških društev in akcijskega odbora za mesto Beograd, Pančevo in Zemun, ki se je vršil dne 10. novembra 1938 v Beogradu, sklenili, da na podlagi resolucije, sprejete soglasno, predložijo nujno predstavko o končni regulaciji pokojninskih prejemkov vseh upokojencev.

Podpisana upokojeniška društva smatrajo zaradi tega za svojo dolžnost s to predstavko ponovno sprožiti pereča vprašanja upokojeniškega stanu. Naj bo pri tem dovoljeno v patriotskem optimizmu izreči nado, da se bo koncem sedanjega, s tolikim veseljem dočakanega okrepljenja državnih financ in olajšanjem plačevanja rodbinskih pokojnin iz pokojninskega fonda našla možnost, da naša velika in močna kraljevina Jugoslavija svojim uslužbencem, ki so sebe vse dali državi, omogoči dokončanje življenja na dostojen način, da ne bi imeli razlogov zavidati svoje tovariše upokojence v sosednjih državah.

Za najvažnejše stanovsko vprašanje smatramo izenačenje pokojnin vseh upokojencev brez ozira na to, kdaj in po katerem zakonu so upokojeni. Tako izena-

čenje je bilo predvideno v členu 239 projekta „zakona o uradnikih in ostalih civilnih državnih uslužbencih“ v letu 1923. in ta projekt je dobil najvišjo sankcijo. Koliko krutih krivic bi bilo popravljenih in kolikim nezasluzenim zapostavljanjem, deklasiranju in ponižanju bi se bili izognili, ako bi se bil tudi naš parlament kdaj mogel dvigniti in soglasiti se z voljo najvišjega faktorja, izraženo v predsankciji!

Diktat pravičnosti in človekoljubnosti je, da ta na najvišjem mestu sprejeti princip čimprej postane pozitiven zakon.

Ne gre samo za staroupokojence, tu so tudi člani njihovih rodbin, ki so trajno podvrženi nepravičnemu postopku.

Opozarjamo na republiko Češkoslovaško, kjer so bile v sličnih razmerah pokojnine takozvanim staroupokojencem tudi nepravično odmerjene. Češkoslovaška je staroupokojence izenačila z novoupokojenci, prav tako pa so tudi vse druge države naslednice to vprašanje že davno definitivno rešile.

Sprejmite gospod minister tudi ob tej priliki izraz našega posebnega spoštovanja.

V Beogradu dne 14. februarja 1939.

Delegati društev. Za vodilno upravo.

Mariboru I. draginjski razred!

Pod tem naslovom je priobčil „Slovenec“ v štev. 58 z dne 10. marca t. l. članek, v katerem je obnovil zahtevo, da bi se Maribor prevedel iz sedanjega II. v I. draginjski razred. Mi smo že v svoji 1. in 2. številki z dne 27. februarja 1936 v oddelku „Razno“ priobčili zahtevo, da bi se razni kraji Sloveniji, med njimi Maribor, Celje itd. prevedli v I. draginjski razred, in smo utemeljevali to zahtevo z draginjo v teh mestih, ki nikakor ni manjša, nego v tistih mestih, ki so že v prvem draginjskem razredu. V zadnji številki našega lista smo zapisali zahtevo, da bi se morala glede višjega draginjskega razreda upoštevati cela Slovenija ali Dravska banovina, kakor tudi Savska in Primorska banovina, v katerih je življenje mnogo dražje, nego v južnih predelih naše države. Ko je pretela nekoč Ljubljani nevarnost uvrstitve v II. draginjski razred, tedaj se je sam ban Dravske banovine izrazil, da o tem ne more biti govora, nasprotno, da spada cela Slovenija kot najbolj industrijska banovina države v I. draginjski razred, ker je življenje v Sloveniji v vsej državi najdražje.

Tudi zgoraj omenjeni članek „Slovenca“ utemeljuje svojo zahtevo z življenjskimi razmerami v mestu, z lego Maribora blizu meje, z naglim razvojem mesta in z vedno večjim dotokom okoliškega prebivalstva v mesto.

Važen argument je tudi to, kar velja sploh za vsako povišanje prejemkov državnih nameščencev in upokojencev, da nizke plače niso pametna gospodarska politika, temveč da je obratno povišanje plač nameščencem in upokojencem važen pri-

pomoček za povzdigo celotnega gospodarskega življenja. Že nekoč smo trdili, da nameščenev in upokojencev ne zbirata zakladov, temveč da to, kar prvega v mesecu prejmeta, tudi izdaja do konca meseca, ako jim prej ne zmanjka denarja za najnujnejše potrebe. Od večjih plač nameščencev in upokojencev imajo dobiček obrtniki in trgovci, pa tudi okoliško prebivalstvo, ki prodaja svoje pridelke na trgu. Pametno gospodarstvo torej ne bo varčevalo pri plačah nameščencem in pri pokojninah upokojencem, temveč jim bo omogočilo, da bodo lahko krili stroške za svoje potrebščine, s tem pa pripomogli k živahnejšemu obtoku denarja in k uspešnejšemu dvigu gospodarskega življenja. Žalibog je pri nas za vsa ta vprašanja le malo razumevanja, dasi nas v tem stremljenju — to moramo s hvaležnostjo priznati — čimdalje bolj podpirajo vse gospodarske organizacije, zlasti trgovska in obrtna zbornica ter druge stanovske organizacije raznih gospodarskih krogov. Naj bi v tem stremljenju ne popustili, temveč vedno in vedno naglašali potrebo povišanja plač nameščencem in pokojnin upokojencem, potem tudi uspeh ne bi mogel izostati in bi se z združenimi močmi vendarle morala doseči uspeh in zmaga.

Pristopajte k društvenemu posmrtnemu skladu!

Ni starostne omejitve za pristop. Izredne ugodnosti!

Društvena kronika

Članske ugodnosti

Člani dobivajo list „Upokojenec“, ki izhaja v drugi polovici vsakega meseca, **brezplačno**.

„Upokojenec“ je nujno potreben vsakemu drž. upokojencu, upokojenkam in vdovam, saj prinaša vsa navodila in pojasnila, tolmači uredbe, opozarja svoje člane na vse, da jih obvaruje neprivilegij in neprijetnih posledic, predvsem v materialnem oziru, ki so neizogibne, če ni vsak sproti poučen o vseh predpisih in izpremembah zakonitih določb.

Društvo intervenira za vsakega člana v vseh osebnih zadevah (posebno glede pokojninskih prejemkov itd.) pri centralnih oblastvih in daje vse zaželjene informacije pismeno ali ustno — vse brezplačno.

Naši člani imajo znatne popuste v raznih zdraviliščih in kopališčih v Sloveniji in izven Slovenije, predvsem v času pred sezono in po njej.

Ljubljanske člane opozarjamo predvsem na znatni popust v kopališču hotela „Slon“ za parne in kadne kopeli proti društveni izkaznici, ki jo dobé člani v društveni pisarni brezplačno.

Mestni pogrebni zavod je priznal našim članom naslednje popuste: v II. razredu 235 din, v III. 160 din in v IV. 92 din. Opozarjamo pa vse rodbinske člane, da se morajo takoj pri naročilu pogreba izkazati z društveno izkaznico ali s potrdilom o članstvu.

Posvetovalnica – informacije

Vsem železniškim upokojencem.

Dravska finančna direkcija je izdala naslednje uradno pojasnilo: „Po odredbi ministrstva za finance z dne 1. februarja 1939. štev. 7841/II, od 1. dne aprila 1939. dalje, osebnih pokojnin železničarjev in rodbinskih pokojnin njih svojcev, ki gredo v breme državnega proračuna, ne bodo več izplačevale finančne direkcije, temveč direkcije državnih železnic. Finančne direkcije bodo obdržale le izplačevanje rodbinskih pokojnin v breme uradniškega pokojninskega sklada, torej pokojninskih prejemkov vdov in otrok po tistih železniških uslužbencih, ki so umrli po 1. aprilu 1931., ko je stopil v veljavo zakon o uradnikih iz leta 1931. Vloge in dopise, ki se nanašajo na prvo skupino železniških upokojencev iz dravske banovine, bo treba od 1. dne aprila 1939. dalje nasloviti na direkcijo državnih železnic v Ljubljani, vloge in dopise glede pokojninskih prejemkov železniških vdov in otrok iz dravske banovine, katerim se izplačujejo pokojninski prejemki iz uradniškega pokojninskega sklada, pa na dravsko finančno direkcijo v Ljubljani.“

Ker se področje železniške direkcije v Ljubljani krije s področjem Finančne direkcije v Ljubljani, najbrže ne bo nikakih zmešnjav v izplačevanju železniških pokojnin od 1. dne aprila 1939. dalje. Ako bi pa vendar nastale kake nerednosti zaradi te izpremembe izplačevanja železniških pokojnin, smo seveda radi pripravljeni posredovati za svoje člane ter urediti redno in točno izplačevanje pokojninskih prejemkov.

Pravica do pogrebne in rodbinske pokojnine.

V februarški številki „Upokojenca“ smo objavili popravek oziroma izpopolnitev tega članka, objavljenega v januarški

številki, in pristavili, da bomo v marčni številki „Upokojenca“ obnovili celo notico v pravilni obliki.

I. Pogrebna.

Pravico do pogrebne imajo v smislu § 95. UZ samo svojci aktivnega ali upokojenega drž. uslužbenca-ke.

Po smrti vdove in otrok, ki prejemajo rodbinsko pokojnino po svojem umrlem možu ozir. očetu ali materi se pogrebna ne izplača.

II. Rodbinska pokojnina za otroke.

Rodbinska pokojnina za otroke pripada:

1. po predpisih zakonov iz leta 1923: a) hčeram in sinovom do polnoletnosti, t. j. do 21. leta starosti;

b) po polnoletnosti, vendar najdalje do 23. leta starosti, če se redno in uspešno šolajo;

c) sinovom, ki v tem času (do 23. leta starosti) odslužujejo rok pri vojski, četudi se ne šolajo.

2. po predpisih zakona o uradnikih iz leta 1931., t. t., če je oseba, od katere izvajajo otroci pravico do prejemkov, umrla po 1. aprilu 1931:

a) hčeram, dokler so samskega stanu; b) sinovom do polnoletnosti, t. j. do 21. leta starosti, ozir. če se redno in uspešno šolajo ali pa odslužujejo redni rok pri vojski, najdalje do 23. leta starosti;

c) hčeram iz točke 1. in sinovom iz točke 2., ki so trajno nesposobni za vsako delo in pridobivanje tudi po polnoletnosti, oziroma po 23. letu starosti, če dokažejo s spričevalom dveh zdravnikov v javni službi, da je nesposobnost nastopila pred 21. oziroma 23. letom starosti, torej v času, dokler so imeli še pravico do rodbinske pokojnine.

III. Pravico do rodbinske pokojnine izgubijo sinovi in hčerke:

a) ko nastopijo državno službo, dokler služba traja;

b) če in dokler prejemajo štipendijo od države ali katerekoli javne ustanove;

c) hčerke, ki se omožijo, torej tudi pred polnoletnostjo.

Hčerki, ki je z omožitvijo izgubila pravico do rodbinske pokojnine, katero je prejela po očetu ali materi, ki je umrl (a) po 1. aprilu 1931, pripada pokojnina zopet, ko postane vdova, ako dokaže, da nima pravice do rodbinske pokojnine po možu, niti kateregakoli drugega vzdrževanja.

Rodbinsko pokojnino je treba vedno ločiti od rodbinske doklade k pokojnini.

Zagrebška klinika.

Drž. uslužbenci in upokojenci so deležni brezplačnega zdravljenja v državnih in banovinskih bolnicah. Zagrebška klinika je pa last zagrebške mestne občine, zato nimajo drž. nameščenci in upokojenci na kliniki brezplačnega zdravljenja.

Na zagrebški kliniki sta dva razreda, 2. in 3. razred. V 2. razredu stane dnevno 91 din in se mora plačati pristojbina za 10 dni naprej, v 3. razredu pa 41 din, plačljivo za 20 dni naprej.

Operacije so brezplačne, pač pa se predpiše po operaciji pristojbina približno od 30—50 din za zavoje. Lečenje in zdravila se ne plačajo posebej, zahteva se pa plačilo za rentgeniziranje, krvne slike in specialna zdravila, a vse to po kliniški ceni, a ne tako drago kakor drugod.

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah.

Na mnogoštevilna vprašanja naših članov sporočamo ponovno:

Že v lanski majnikovi številki našega lista smo objavili, da so državni nameščenci in upokojenci deležni brezplačnega zdravljenja samo v javnih bolnicah, to je v državnih in banovinskih, in sicer v tretjem razredu. Če si izberejo drugi razred, morajo doplačati razliko med III. in II. razredom, to je 20.— din dnevno. Državne bolnice so: splošna bolnica, bolnica za ženske bolezni in za duševne bolezni v Ljubljani, ter v Novem Celju. Vse ostale javne bolnice so banovinske. Na klinikah in v privatnih bolnicah nimajo niti aktivni uradniki, niti upokojenci popusta.

K temu še pripominjamo, da so teh ugodnosti deležni tudi njih rodbinski člani, neglede na to, ali prejemajo zanje rodbinske doklade ali ne. Potrdila za brezplačno zdravljenje izdaja nakazilni urad (finančna direkcija itd.) na zahtevo bolnice; ni torej treba upokojencem že prej iskati teh potrdil.

Posmrtni sklad.

Dogaja se, da mislijo člani našega društva, da so kot člani društva tudi že člani Posmrtnega sklada. Zato še enkrat poudarjamo, da je PS društva državnih in samoupravnih upokojencev posebna institucija sama zase in le v področju banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev, da pa je treba k Posmrtnemu skladu pristop posebej prijaviti in plačati pristopnino ter mesečno članarino. Člani našega društva, ki plačujejo društveno članarino 3 din na mesec, s tem torej še niso postali člani Posmrtnega sklada. To pojasnjujemo zaradi tega, ker se je že dogodilo, da so prišli dediči po smrti člana našega društva in zahtevali od društva posmrtnino. Kdor hoče biti član Posmrtnega sklada, mora posebej prijaviti pristop v Posmrtni sklad, plačati pristopnino in redno plačevati mesečno članarino v višini, ki je bila že večkrat navedena v „Upokojencu“.

Razgled

Prepisi iz položnic in dopisov.

1. Pošiljam članarino za leto 1939. s preplačilom. S spoštovanjem dr. A. K., v. s. s., Ljubljana.

Opomba: Poslal 100 din; 36 din članarine, 64 din preplačila.

2. S pošiljatvijo članarine za prvo polletje 1939. združujem svojo najiskrenejšo zahvalo za trud, ki ga imate v interesu upokojencev. Kot staroupokojenec imam samo 570 din mesečnega prejemka, vendar ostanem kljub temu društvu zvest. Bog Vas blagoslovi! V hvaležnosti Vaš vdani I. M., župnik v p., Rogaševci.

3. Velecenjeni naslov! Sprejmite mojo najiskrenejšo zahvalo za Vašo mi dano informacijo. Da se vedno trudite in da se brigade za nas upokojence in za uboge vdove, to je že davno dokazano, ker delate vedno za našo korist. Dokler

imamo take dobre, nesebične prijatelje, še nismo zapuščeni, Torej še enkrat najlepša hvala. Z odličnim spoštovanjem Sz. A., Murska Sobota.

4. Pošiljam za četrletno članarino 9 din in v prid naslovu 3 din, skupaj tedaj 12 din. Upam, da bomo z novim proračunskim letom 1939/40. deležni 1935. okrnjenih razlik. Saj so pred volitvami ob priliki volilnega manifestačnega zborovanja v ljubljanskem Unionu zagotovili trije ministri dr. Stojadinovič, dr. Letica in dr. Korošec, da nam bodo s proračunskim letom zvišali zopet okrnjeno pokojnino. Isti prvoimenovani gospod je svoj govor zaključil rekoč: „Kaj pomeni menica s tremi podpisi, to ve vsak trgovec.“ Upam torej, da nam bodo 1. apr. t. l. menico vnovčili, skrajni čas je že. Z odličnim spoštovanjem R. D., Celje.

5. Sprejel sem Vaš cenjeni dopis z dne 8. t. m. in Vam sporočam, da je vposlani znesek po 100 din članarina za leto 1939. Prosim, da celoten znesek vpišete za račun članarine, ker sem 58 din zaokrožil navzgor v nadi, da Vašemu gotovo koristnemu društvu nekoliko pomagam. Beležim z odličnim spoštovanjem A. K., Ruše.

6. Članarina za leto 1939., prebitek v prid banovinskemu društvu (14.— din) po začrtani poti naprej. Povejte mariborskim nergačem povest o Svatoplukovih palicah! Prav lepe pozdrave Vaš A. V., Ljubljana.

7. Se zahvaljujem za Vaše posredovanje. Z odličnim spoštovanjem Vam vdani G. K., Pragersko.

8. Nakažem članarino za dobo od 1. jan. do 30. junija 1939 s prošnjo, da vztrajate v borbi za naše pravice. Z odličnim spoštovanjem K. M., Velika Nedelja.

9. Pošiljam 18 din za članarino od 1. januarja do 30. junija 1939. Upam, da bo društvo kaj ukrenilo radi povišanja pokojnine. V nasprotnem primeru bodem tudi odstopil od društva. S spoštovanjem I. L., Kranjska gora.

(G. I. L. priporočamo, da pazljivo prečita prvi članek februarske številke „Upokojenca“.)

10. Pošiljam polletno članarino din 18.—. Prosim Vas, trudite se neprestano, da se ona krivica iz leta 1935. popolnoma popravi, kajti vsi upokojenci so že davno obupali. S spoštovanjem M. Z., Vojnik.

Taki in enaki dopisi nam dajejo zadoščenje za naš trud in pobudo za nadaljnje delo. Požreti moramo namreč tudi večkrat neosnovane očitke, da društvo nič ne dela, ako ne more doseči uspehov, ki so odvisni od drugih, ne pa od nas.

Vsem preplačnikom, ki tudi v dejanju izkazujejo priznanje našemu delu, najprisrčnejša zahvala!

Društvo upokojenega učiteljstva v dravski banovini ima redni letni občni zbor v četrtek, dne 20. aprila t. l. ob 15. uri v gostilni „Novi svet“ v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Na obč. zboru bo tudi poročilo o delovanju akcijskega odbora za spremembo pravilnika za človekoljubne ustanove. Odbor vladno vabi društvene člane, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Glasilo banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Predstavniki dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spendel. — Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavniki L. Mikuš. — Vsi v Ljubljani.